

1902 stedsfundne Omdannelse af Universitetets almindelige Myndigheder tiltaget saa betydeligt, at Forøgelse af Arbejdskraften til Afskrivning, Konferering og deslige var bleven fornøden. Hjælp udefra til Besørgelse af saadant Arbejde viste sig efterhaanden mere og mere vanskelig at faa til de Tider, da Hjælpen behøvedes; til den behørig Besørgelse af Arbejdet udkrævedes en stadig tilstedeværende Hjælp. Denne vilde formentlig passende kunne opnaas i Forbindelse med Telefonens Anbringelse. Til Pasning af Centralen vilde udkræves Antagelse af en mandlig eller kvindelig Kontorist; denne maatte være tilstede i en Morgentime, Kl. 9—10, og i den væsentlige Del af Kontortiden, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{2}$ ; udenfor disse Tider indstilles Telefonen til Hovedbygningen. Kontoristen vilde da tillige kunne yde Konsistoriums Kontor og Fakulteterne den Hjælp til Afskrivning osv., der som ovenfor oplyst maatte anses fornøden, i hvilket Øjemed Kontoristen maatte udstyres med en Skrivemaskine. Kontoristens Løn for det ovennævnte Arbejde vilde passende kunne sættes til 720 Kr. aarlig. Den aarlige Udgift til en Telefon med 3 Biapparater (med dobbelt Omstilling) vilde være 230 Kr., medens Udgiften ved Anskaffelsen af en Skrivemaskine vilde udgjøre 380 Kr. Paa Finanslovforslaget for 1905—1906 blev paa Universitetets Udgiftspost 1. d., den samlede Lønningssum, optaget 720 Kr. til en Kontorist og paa Udgiftspost 5 a, Udgifter ved Konsistorium, 230 Kr. til den aarlige Betaling for Telefonen og ekstraordinært 380 Kr. til Anskaffelse af en Skrivemaskine. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbene bevilgede paa Finansloven for 1905—1906.

## 6. Akademisk Disciplin.

I de sidste Aar har Konsistorium ifølge Anmodning erholdt fra Københavns Politi Udskrift af Sager, som ved Københavns Kriminal- og Politiret have været anlagte mod Studenter. I Almindelighed have disse Sager angaaet Forseelser mod den offentlige Orden paa Gaden, og der er, for saa vidt de vedkommende Studenter oppebar Kommunitetsstipendiet eller Legater eller de havde Bolig paa Kollegierne, blevet tildelt disse Studenter en Irettesættelse.

Da Stud. mag. N. N., der oppebar Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet, i Juli 1904 var blevet anset med en Bøde for at have forarsaget Gadeuorden, blev den modtagne Udskrift af Sagen af Konsistorium tilstillet Regensprovsten, der meddelte ham en alvorlig Irettesættelse.

## II. Det akademiske Lærersamfund samt Censorerne ved Universitetets Examina.

### 1. Forslag om Docent, Cand. jur. P. Johs. Jørgensens Ansættelse som Professor extraordinarius i Retshistorie og offentlig Ret.

Fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 13de Maj 1905 en Skrivelse, hvori Fakultetet — under Henvi-  
 sning til sine tidligere Skrivelser angaaende Overdragelsen til Cand. jur. P. Johs. Jørgensen til at holde Forelæsninger for de juridiske Studerende og deltage i det de juridiske Professorer paahvilende Arbejder — udtalte, at de

Vanskeligheder, som det var forudset, at Overgangstiden mellem den gamle og nye Examensordning vilde berede, havde vist sig endnu større end paa-regnet. Til de forskellige juridiske Examinere, som i Sommeren 1905 afholdtes, havde der saaledes indstillet sig, til den juridiske Fællesprøve 59, til den gamle Examens 2den Del 69, til „Overgangsexamens“ 1ste Del 18, til den nye Examens 1ste Del og „Overgangsexamens“ 2den Del 127, altsaa ialt 273 Kandidater, et Tal, der var næsten dobbelt saa stort, som det i nogen tidligere Examenstermin havde været Tilfældet, og Sandsynligheden talte for, at disse Overgangsvanskeligheder endnu i nogle Aar vilde fortsættes. Dertil kom de store og varige Krav, som den nye juridiske Studie- og Examensordning og tildels ogsaa den ved kgl. Anordning af 27de December 1904 stedfundne Omordning af den statsvidenskabelige Examen stillede. Det var nødvendigt hvert Aar at holde systematiske Forelæsninger over Retshistorien for dem, der forberedte sig til juridisk Examens 1ste Del, og for de statsvidenskabelige Studerende maatte der holdes nye Forelæsninger over Forvaltningsretten. Men til Professoren i Stats- og Folkeret stillede den nye Ordning i Forvejen saa mange forskellige Krav, at han umuligt vilde kunne overkomme dette store Arbejde, og det havde derfor ogsaa af Fakultetet fra først af været anset og bestemt fremhævet som en nødvendig Forudsætning for den nye Ordning Gennemførelse, at der ydedes ham en virksom Bistand.

Fakultetet fremhævede endvidere de ganske særlige personlige Kvalifikationer, hvoraf Docent Jørgensen var i Besiddelse. Han havde ved de „Forelæsninger over den danske Retshistorie“, som vare begyndte at udkomme, godtgjort saa sjældne, videnskabelige og pædagogiske Evner, at det maatte anses for at være af den største Betydning at faa ham fast knyttet til vort Universitet. Kun derved vilde han i den bedste arbejdskraftige Alder kunne finde tilstrækkelig Tid og Lejlighed til paa værdig Maade at afslutte dette Værk og yde andre betydningsfulde Bidrag til vor juridiske Videnskab.

Fakultetet bemærkede, at de fremhævede Hensyn saavel til at afhjælpe Fakultetets stærke Trang til yderligere personlig Medhjælp som til at sikre Docent Jørgensens videnskabelige Virksomhed alene fuldt ud og helt tilfredsstillende vilde kunne fyldestgøres derved, at han knyttedes som fast Lærer til Fakultetet, hvilket formentlig mest passende kunde ske paa den Maade, at han blev udnævnt til Professor extraordinarius i Retshistorie og offentlig Ret. Dette anbefalede Fakultetet derfor meget varmt. Skulde dette imidlertid vise sig umuligt, anholdt Fakultetet paa det mest indtrængende om, at der for Docent Jørgensen maatte blive oprettet en Docentur af en lignende fast Karakter som den anden Docentpost under Fakultetet.

Konsistorium udtalte i Skrivelse af 17de Juni 1905, at det fuldt ud tiltraadte Fakultetets Udtalelser og fremhævede det ønskelige i, om der kunde oprettes et ekstraordinært retsvidenskabeligt Professorat for Cand. jur. P. Johs. Jørgensen, saaledes at han blev knyttet fast til Universitetet og derved fik Lejlighed til at udnytte sine rige Evner i Videnskabens Tjeneste,

Paa Finanslovsforslaget for 1906—1907, jfr. Rigsdagstidende 1905—1906 Tillæg A. Sp. 1131—34, blev optaget paa Universitetets Udgiftspost l. e. ekstraordinært 2000 Kr. som Honorar for en midlertidig Docent i Retshistorie og offentlig Ret med følgende Anmærkning: „Ved Finanslovene for 1903—1904, 1904—1905 og 1905—1906, jfr. Rigsdagstidende for 1902—1903 Tillæg B. Sp. 731—32 Nr. 74 og 75 og Sp. 867—70, Rigsdagstidende for 1903—04 Tillæg B. Sp. 473—74 og 639—40, Nr. 89 samt Rigsdagstidende for 1904—1905 Tillæg A. Sp. 1039—42, blev der i Anledning af de ved kgl. Anordning af 1ste December 1902 fastsatte nye Bestemmelser om Indretningen af de juridiske Examinere ved Universitetets rets- og statsvidenskabelige Fakultet for hvert Finansaar ekstraordinært bevilget 2000 Kr. til en midlertidig Docent i Retsvidenskab. I et af Konsistorium anbefalet Andragende har det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, under Hensyn til, at de Vanskeligheder, som det var forudsat, at Overgangstiden mellem den gamle og den nye Examensordning vilde berede, have vist sig endnu større end paaregnet, ansøgt om en fornyet Bevilling af den fornødne Arbejdskraft til Gjennemførelsen af den nye Studieplan, dog saaledes, at der her særlig er henvist til Nødvendigheden for en Docent til at holde Forelæsninger over Retshistorie og offentlig Ret og iøvrigt deltage i Øvelserne og Examensarbejdet. Fakultetet har i saa Henseende udtalt, at der til de forskellige juridiske Examinere i Sommeren 1905 indstillede sig: til den juridiske Fællesprøve 59, til den gamle Examens 2den Del 69, til „Overgangsexamens“ 1ste Del 18, til den nye Examens 1ste Del og „Overgangsexamens“ 2den Del 127, altsaa ialt 273 Kandidater, et Tal, der næsten er dobbelt saa stort, som det i nogen tidligere Examenstermin har været Tilfældet, og at Sandsynligheden taler for, at disse Overgangsvanskeligheder endnu i nogle Aar ville fortsættes. Dertil kommer de store og varige Krav, som den nye juridiske Studie- og Examensordning og tildels ogsaa den ved kgl. Anordning af 27de December 1904 stedfundne Omordning af den statsvidenskabelige Examen stille. Det er nødvendigt hvert Aar at holde systematiske Forelæsninger over Retshistorien for dem, der forberede sig til juridisk Examens 1ste Del, og for de statsvidenskabelige Studerende maa der holdes nye Forelæsninger over Forvaltningsretten. Til Professoren i Stats- og Folkeret stiller den nye Ordning i Forvejen saa mange forskellige Krav, at han ikke vil kunne overkomme dette store Arbejde, og det har derfor ogsaa af Fakultetet fra først af været anset for og bestemt fremhævet som en nødvendig Forudsætning for den nye Ordning's Gjennemførelse, at der blev ydet ham en virksom Bistand. Fakultetet har derfor indtrængende hævdet Nødvendigheden af, at det til Gjennemførelsen af den nye Studieplan ogsaa fremdes kan overdrages en særlig Docent at holde Forelæsninger over Retshistorie og offentlig Ret. I Henhold til det anførte skal man paa det bedste anbefale den søgte Bevilling, dog kun som ekstraordinær for et Aar.“

Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbet bevilget paa Finansloven for 1906—1907.

## 2. Bemyndigelse for Overretssagfører J. G. F. Damkier til ved Universitetet at give Vejledning i Bobehandling.

Under 2den Juni 1905 indsendte det rets- og statsvidenskabelige Fakultet til Kirke- og Undervisningsministeriet en Skrivelse fra Overretssagfører *J. G. F. Damkier*, hvori denne meddelte, at han var villig til i Efteraarshalvaaret 1905 at give Studerende ved Universitetet Vejledning i Bobehandling.

Idet Fakultetet bemærkede, at den nævnte Undervisning var forudsat meddelt ved det juridiske Laboratorium, indstillede det — da et saadant Kursus i praktisk Skifteret vilde være meget nyttigt for de Studerende, og da Overretssagfører Damkier allerede paa Grund af sin lange Erfaring maatte anses for særlig kvalificeret dertil —, at der for Efteraarshalvaaret 1905 meddeltes Overretssagfører Damkier Bemyndigelse til ved det juridiske Laboratorium at give de Studerende Vejledning i Bobehandling.

Ved Skrivelse af 9de Juni s. A. meddelte Ministeriet Overretssagfører Damkier fornævnte Bemyndigelse.

Da han ikke i Efteraarshalvaaret 1905 naaede til Afslutning med sin Vejledning, blev der af Ministeriet efter Fakultetets Indstilling under 23de December s. A. meddelt ham Bemyndigelse til ved Laboratoriet at afslutte sin Vejledning i Bobehandling i Foraarshalvaaret 1906.

## 3. Andragende fra Professor extraordinarius i Kirurgi, Dr. med. O. Wanscher om, at hans Professorat maatte blive oprettet som et ordinært Professorat i kirurgisk Pathologi.

I Skrivelse af 31te December 1904 anmodede Ministeriet Konsistorium om at indhente det lægevidenskabelige Fakultets Erklæring over følgende Andragende fra Professor, Dr. med. O. Wanscher:

„Da Professor M. Saxtorph i 1868 gik over fra at være Professor i kirurgisk Pathologi til at være Professor i klinisk Kirurgi, blev hans Plads som det første ubesat, og Gagen blev delt mellem Professoren i Farmakologi og den nye *Lektor* i Retslægevidenskab og Hygiejne. I 17 Aar blev Faget „Kirurgi“ ikke doceret af nogen Universitetslærer; men undværes kunde det ikke, og de regulære systematiske Forelæsninger over Systemet, som yngre Privatdocenter holdt, vare stadig meget godt besøgte og maatte afholdes i det store Auditorium. Da Professor Saxtorph 1885 traadte tilbage fra sin kliniske Virksomhed, gjenoptog han Forelæsningerne over kirurgisk Pathologi; men ved hans Død var der megen Strid saavel indenfor som udenfor Fakultetet og megen Menighedsforskjellighed paa Tryk og i Tale om, hvorvidt Faget i kirurgisk Pathologi skulde vedligeholdes eller ej. Som *Fag ved Examen* var der ikke Tale om at ophæve det, men mange mente, at det, som de Studerende kunde faa gennem Forelæsninger, det kunde de ogsaa, ja bedre og med mindre Tidsanvendelse — nogle kaldte det endog *Tidsspild* — faa ved at læse nogle Bøger.

Jeg har Grund til at antage, at denne Opfattelse endnu har saa mange Tilhængere i Fakultetet, at Pladsen, hvis jeg skulde dø eller trække mig tilbage, vilde blive indstillet til Ophævelse, hvad den jo egentlig bliver, da der skal ny Bevilling til for en eventuel Efterfølger.

*Personlig* er jeg ganske uinteresseret i Sagen — der er intet af det, som før kunde tænkes at have influeret paa min Stilling til Sagen, tilbage. Vejen til Dekanatet, til Konsistorium staar nu lige aaben for en Professor extraord. som for en ordinarius. Det er ogsaa kun Hensynet *til de Studerendes Tarv*, der gjør, at jeg endnu i Live vil søge at sikre Fagets Existens til Lettelse for de Studerende. Kirurgien har i den sidste Menneskealder voxet og er endnu i stadig hurtig Udvikling; — men der hører en moden og kyndig Videnskabsmand til for at retlede de Studerende, der ellers drukne i det enorme Stof. Der er ingen Bog og det er heller ikke muligt at udpege nogen i et fremmed Sprog, som tilnærmelsesvis kunde erstatte et mundtlig Foredrag over Systemet. Den Bog maatte i hvert Fald søges efter Overenskomst af samtlige Professorer, som efter Tur vilde komme til at examinere over samme Æmne, og den maatte fornyes meget ofte — idet der stadig er Stof at lægge til og stadig Stof at skyde ud, som overvundne Stadier. Ved Siden af den meget forøgede Viden, den enorme Anspændelse af Hukommelsen som medicinsk Embedsexamen i stigende Grad i det sidste Decennium har medført, bør indenfor et saa vigtigt og saa vanskeligt og stort Fag som Kirurgien de Studerende have en Professor, hvis Mening om Sagerne, hvis Syn paa Sagerne de kunne blive fortrolige med. De vilde kunne risikere, selv om de sad inde med nok saa proppet Viden fra en stor Haandbog, at strande fuldstændigt paa et eller andet Punkt, og aarelang Flid være forgjæves ligeover for en uheldig  $\frac{1}{4}$  Time tilbragt i en lille kirurgisk Afkrog ved Examinationsbordet.

Jeg tillader mig at lade dette mit Andragende gaa direkte til Ministeriet, da jeg flere Gange har fremført mit Ønske forgjæves i Fakultetet og ikke kan vente at faa Fakultetets Tilslutning, naar det passerer samme.“

Konsistorium indsendte under 9de Februar 1905 en Erklæring fra det lægevidenskabelige Fakultet, hvori dette udtalte følgende: „Da Undervisningen i Kirurgi ikke paavirkes af, hvorvidt dette Fag doceres af en extraordinær eller af en ordinær Professor, og under begge Omstændigheder kan foregaa paa ganske samme Maade og i ganske samme Omfang, kan Fakultetet ikke af Hensyn til Undervisningens øjeblikkelige Tarv tilraade den af Professor Wanscher foreslaaede Forandring af hans Professorat. Det vilde endvidere ifølge Fakultetets Anskuelse være ubetimeligt at drøfte en saadan Foranstaltnings fremtidige Hensigtsmæssighed paa det nuværende Tidspunkt, hvor det ikke lader sig overse, hvorvidt de forbedrede Undervisningsforhold der indtræde, naar det nye Rigshospital er fuldent og taget i Brug, vil nødvendiggjøre en anden Ordning af den nu bestaaende, og Fakultetet maa derfor med de forhaanden værende Forhold for Øje, fraraade, at Professor Wanschers Andragende bevilges. Fakultetet skal endvidere ikke undlade at bemærke, at det ikke kan godkjende de af Professor Wanscher for hans Forslag anførte Motiver, af hvilke flere endogsaa ere af den Natur, at Fakultetet maa betegne dem som urigtige eller ligefrem vildledende.“

Konsistorium udtalte, at det med Fakultetet var enigt i, at der ikke under de forhaanden værende Omstændigheder søgtes oprettet et ordinært Professorat i kirurgisk Pathologi, som af Professor Wanscher foreslaaet.

#### 4. Docent, Dr. A. B. Drachmanns Udnævnelse til Professor extraordinarius i klassisk Filologi.

Fra det filosofiske Fakultet modtog Konsistorium under 31te Maj 1904 et Andragende fra Docent, Dr. phil. A. B. Drachmann om, at han maatte blive ansat som Professor extraordinarius i klassisk Filologi. Til Støtte for sin Ansøgning anførte Docent Drachmann, at han siden April 1892 havde virket som midlertidig Docent i klassisk Filologi. I de forløbne 12 Aar havde han, foruden at holde Øvelser med de Studerende navnlig i latinsk Stil, i større Forelæsninger gennemgaaet Værker af Virgil og Æschylus samt den romerske Statsforfatning; i Øvelser, tildels i Laboratoriet, havde han behandlet Homer, Pindar, Bacchylides, Antiphon, Æschines, Platon, Aristoteles's Ethik, Plutarch, Ciceros Taler, Sveton. Desuden havde han til Stadighed deltaget i Examinationen ved Skoleembedsexamen og lejlighedsvis i Bedømmelsen af Prisafhandlinger. Fra 1898 havde han været Sekretær i Udvalget for folkelig Universitetsundervisning. Siden ifjor (1903) var han Medlem af det filosofiske Fakultet. I Aarenes Løb var ifølge Forholdenes Natur hans Arbejde ved Universitetet blevet hans væsentlige Beskæftigelse, men det havde været ham nødvendigt ved Siden af dette stadig at have andet lønnet Arbejde i ikke ringe Omfang. Naar der overhovedet var levnet ham Tid til selvstændigt videnskabeligt Arbejde, skyldes dette en fast Understøttelse af Carlsbergfondet, som han i flere Aar havde oppebaaret. Det vilde være af stor Betydning for ham efterhaanden at kunne samle sig helt om sin Virksomhed som Universitetslærer og Videnskabsmand. Men dette var kun muligt, dersom han kunde opnaa fast Ansættelse med stigende Lønning. Af Hensyn til sin Alder og sine nuværende økonomiske Forhold, han var 44 Aar gammel, gift og havde 4 Børn, vilde det tillige være ham magtpaaliggende om muligt at opnaa nogen Anciennitet ved sin eventuelle Ansættelse — et Ønske, som i Betragtning af hans mangeaarige Virksomhed som Docent forhaabentlig ikke vilde findes ubegrundet.

Det filosofiske Fakultet anbefalede varmt Dr. Drachmanns Andragende og udtalte Ønsket om, at det maatte blive bevilget, idet Fakultetet iøvrigt henviste til den nærmere Begrundelse, hvormed det tidligere havde ledsaget sin Anbefaling af en lignende Ansøgning fra Dr. Drachmann.

Konsistorium henviste i Skrivelse af 16de Juni 1904 til sin Skrivelse af 17de Juni 1901, jfr. Univ. Aarb. f. 1901—1902 S. 31, og anbefalede paa det varmeste Dr. Drachmanns Andragende.

Paa Finanslovforslaget for 1905—1906 blev stillet Forslag om Dr. Drachmanns Ansættelse som Professor extraordinarius, jfr. Rigsdagstidende 1904—1905 Tillæg A. Sp. 1053—54. Forslaget blev bevilget af Rigsdagen og paa Finansloven for 1905—1906 blev optaget under Universitetets Udgiftspost 7. a. følgende Bemærkning: „Der tillægges midlertidig Docent, Dr. phil A. B. Drachmann som Professor extraordinarius i klassisk Filologi oprykkende Professorlønnen med Pensionsret.“

Ved kgl. Resolution af 3die April 1905 blev Docent, Dr. phil. A. B. Drachmann udnævnt til Professor extraordinarius i klassisk Filologi.

**5. Honorar til Dr. phil. Kr. Sandfeld Jensen for at holde Forelæsninger og Øvelser i romansk Filologi og Forhøjelse af Honorarerne til Dr. phil. A. Lehmann og Dr. phil. A. M. Hansen.**

I Henhold til de af det filosofiske Fakultet og Konsistorium i Skrivelse af 28de Juni 1904 anbefalede Andragender fra Dr. phil. Kr. Sandfeld Jensen, Dr. phil. A. Lehmann og Dr. phil. A. M. Hansen blev der paa Finanslovforslaget for 1905—1906 optaget følgende Forslag paa Universitetets Udgiftspost 7. a. 2., jfr. Rigsdagstidende 1904—1905 Sp. 1055—56, om et Honorar paa 1500 Kr. til Dr. Sandfeld Jensen og en Forhøjelse af Honorarerne for Dr. A. Lehmann og Dr. A. M. Hansen med 600 Kr. til hver til henholdsvis 3200 Kr. og 2600 Kr.

I et af Konsistorium og det filosofiske Fakultet varmt anbefalet Andragende — jfr. Univ. Aarb. f. 1903—1904 S. 857 ff. — havde Dr. phil. Sandfeld Jensen anholdt om at opnaa Ansættelse som Docent ved Universitetet. Dr. Sandfeld Jensen havde i sit Andragende oplyst, at han i 4 Aar regelmæssig havde holdt Forelæsninger og Øvelser over Fransk med en stadig Tilhørerkreds af Studerende, hvorved han havde naaet en vis Øvelse i Universitetsundervisning og forøget sine Kvalifikationer, hvad den videnskabelige Side af Sagen angik, i det han havde anvendt omtrent hele sin Fritid til Studiet af Fransk og til Forberedelse af Forelæsninger. Opnaaelsen af en Docentstilling vilde være af uberegnelig Betydning for ham med Hensyn til hans videre videnskabelige Udvikling, da det stadig blev mere og mere vanskeligt for ham og i Længden ganske umuligt at forbinde videnskabelig Virksomhed med omfattende og anstrængende Skoleundervisning.

I et af Dr. phil. A. Lehmann fremsat Andragende havde han anholdt om en Forhøjelse af det ham tillagte Honorar 2600 Kr. for at foretage experimental-psykologiske Undersøgelser. Dr. Lehmann havde til Støtte for sit Andragende anført følgende. Naar han, tiltrods for de stadig voxende Udgifter, som hans Families Væxt i Aarenes Løb havde medført, alligevel havde kunnet ofre hele sin Tid for sin videnskabelige Virksomhed som Universitetslærer, var dette kun blevet muligt derved, at han siden 1899 har modtaget en aarlig Understøttelse af Carlsbergfondet paa 1000 Kr. for at gennemføre et større experimentalt Arbejde: om de sjælelige Tilstandes legemlige Ytringer. Dette Arbejde var nu fuldført, idet det afsluttende tredje Bind vilde udkomme i Begyndelsen af 1905, og dermed faldt ogsaa den nævnte Understøttelse fra Carlsbergfondet bort. Saaframt Dr. Lehmann nu ikke kunde faa dette Tab af en ganske nødvendig Indtægt erstattet, vilde han være henvist til at skaffe sig det fornødne ved Undervisning i Skoler eller paa anden Maade. Men dette vilde i høj Grad gaa ud over hans Virksomhed ved Universitetet; thi Psykologien var i de senere Aar ved Oprettelsen af talrige Laboratorier i Europa og Amerika voxet op til en selvstændig og meget omfattende Videnskab, der lagde Beslag paa et Menneskes hele Tid og Kraft, naar man vilde følge Videnskabens Fremskridt. Da nu saa godt som hele den videregaaende Undervisning i Psykologi ved Universitetet i en Aarrække havde været overladt til Dr. Lehmann, var det ogsaa nødvendigt, at han for at kunne bestride

denne tilfredsstillende, maatte ofre den hele sin Tid. Dette var saa meget mere nødvendigt, som Ledelsen af Arbejdet i det psykofysiske Laboratorium, hvor der ingen Assistent var, stadig krævede Dr. Lehmanns personlige Nærværelse og saaledes lagde Beslag paa en ikke ringe Del af hans Dag. Konsistorium og det filosofiske Fakultet havde varmt anbefalet, at den fremragende Dygtighed, hvormed Dr. Lehmann i over 14 Aar havde udført sit Arbejde ved Universitetet, maatte finde Anerkjendelse ved en Forhøjelse af det ham tillagte Honorar.

I et af Konsistorium og det filosofiske Fakultet varmt anbefalet Andragende havde midlertidig Docent, Dr. phil. A. M. Hansen anholdt om en Forhøjelse af det ham tillagte Honorar 2000 Kr. for at holde Forelæsninger og Øvelser i engelsk Sprog og Litteratur. Dr. Hansen havde til Støtte for sit Andragende anført, at han i de 10 Aar, han havde været ansat som Docent, havde søgt at varetage de Studerendes Tarv ved at holde forskjelligartede Forelæsninger og Øvelser, bl. a. i ret stor Udstrækning Laboratorieøvelser i sit Fag, og at han ved ret indgaaende at behandle større Afsnit af engelsk Literaturhistorie troede at have været til Gavn for de Studerende i et Fag, der efter Loven om de højere Almen-skoler af 1903 vistnok vilde kunne paaregne et yderligere stigende Antal Dyrkere. Dr. Hansen havde i de forløbne 10 Aar ikke modtaget nogen Honorarforhøjelse og havde endog ved den Ordning, som i Juli 1902 — efter hans egen Anmodning, fordi han ansaa den for at være til Gavn for Studiet — blev truffet om hans Deltagelse i Examinationen ved Skole-embedsexamen, mistet det Honorar, han tidligere havde modtaget for Censorvirksomhed ved nævnte Examen. Dr. Hansen havde hertil føjet, at han gjerne vilde ofre saa megen Tid som mulig paa sin Universitetsvirksomhed og sit Studium.

Forslagene bleve vedtagne af Rigsdagen og Honorarerne bevilgede paa Finansloven for 1905—1906, hvorefter det efter Ministeriets Forestilling ved kgl. Resolution af 4de April 1905 bifaldtes, at der af det paa Universitetets Udgiftspost 7. a. til videnskabelige Formaals Fremme disponible Beløb tilstodes Dr. phil. *Kr. Sandfeld Jensen* 1500 Kr. aarlig for at holde Forelæsninger og Øvelser over romansk Filologi og Dr. phil. *A. Lehmann* og Dr. phil. *A. M. Hansen* hver Forhøjelse af deres Honorarer med 600 Kr. til henholdsvis 3200 Kr. og 2600 Kr.

#### 6. Professor W. L. Johannsens Udnævnelse til Professor i Plantefysiologi ved Universitetet efter Professor R. Pedersens Død.

Da Professor i Plantefysiologi Rasmus Pedersen den 2den Maj 1905 afgik ved Døden, anmodede Kirke- og Undervisningsministeriet under 9de s. M. Konsistorium om at indsende Forslag til Besættelsen af den ledigblevne Professorplads.

I den af det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet under 24de s. M. afgivne Erklæring udtalte Fakultetet, at det enstemmigt anbefalede, at der rettedes en Forespørgsel til Professor i Plantefysiologi ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole W. Johannsen, om han ønskede at overtage den foran nævnte Plads. Fakultetet maatte nemlig anse ham for selv-

skreven til Pladsen, hvis han vilde overtage den, hvilket der var Grund til at antage. Fakultetet havde herved ladet sig lede af følgende.

Der fandtes af Danske hidtil kun tre, der havde syslet med Plante-fysiologi, nemlig (i Aldersfølge): Professor W. Johannsen, Cand. mag. Hjalmar Jensen og Dr. phil. Fr. Weis.

Dr. Weis var den yngste, født 1871. Han tog Magisterkonferens i Naturhistorie med Plantefysiologi som Speciale i 1897 og havde derpaa været Assistent hos W. Johannsen og paa Carlsberg Laboratoriets kemiske Afdeling. Han havde studeret noget i Udlandet, nærmest Bakteriologi. Hans videnskabelige Publikationer vare ikke mange, men utvivlsomt værdifulde; de bevægede sig mest paa den kemiske Fysiologis og Bakteriologiens Omraade. Han var nu ansat ved Landbohøjskolen som Lærer i Mælkebakteriologi.

Cand. mag. Hjalmar Jensen var født 1865, han tog Skoleembedsexamen i Naturhistorie 1889, studerede i nogen Tid Plantefysiologi hos Pfeffer i Leipzig og var derpaa i 7 Aar Assistent hos Professor R. Pedersen ved vort plantefysiologiske Laboratorium. Derpaa studerede han Jorbundsbakteriologi i Bonn, blev Assistent ved den botaniske Undervisning ved Polytechnicum i Karlsruhe og modtog sluttelig i 1900 en Plads som bakteriologisk og fysiologisk Konsulent for de forenede Hollandske Tobaksfabrikker paa Java, hvor han nu var. Hans Publikationer vare af bakteriologisk Art.

Wilhelm Johannsen var født 1857. Han blev farmaceutisk Kandidat 1880, var senere i mange Aar Assistent paa Carlsberg-Laboratoriet, studerede Plantefysiologi hos Pfeffer og i Paris, senere kortere Tid i Zürich, Darmstadt og Wien. 1890 ansattes han ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole som Lærer i Plantefysiologi. Han blev Medlem af det kgl. danske Videnskabernes Selskab i 1898. Hans videnskabelige Publikationer vare hovedsagelig af plantefysiologisk Art og berørte store, vanskelige og vigtige Spørgsmaal, til Ex. om Hvileperioder hos Planterne og deres kunstige Ophævelse, om Variabilitet i Henseende til Kvælstofprocent og Kornvægt, om korrelativ Variation hos Byg, om høje Iltryk; og i den nyeste Tid havde han gjort sig bekendt ved omfattende Undersøgelser over Variabilitet og Arvelighed, i hvilke han viste Originalitet og Skarp-sindighed og som havde vakt Opmærksomhed og drøftedes i Udlandet. Han maatte siges at indtage en fremragende Stilling i de vanskelige Arvelighedsproblemer. Da han for faa Aar siden efter Opfordring af Studerende holdt en Række Forelæsninger ved Universitetet, hvilket dette med Tak modtog, havde han et betydeligt Antal Tilhørere. Hans Foredrag var livligt og vækkede Interesse. Det kunde endvidere fremhæves, at han havde udgivet en Plantefysiologi, som forelaa i to Oplag, og at han havde været Medarbejder ved de to sidste Udgaver af Warmings „Almindelig Botanik“, der nu ogsaa oversattes paa Tysk. Han var en særdeles flittig og interesseret Videnskabsmand, og han maatte siges ikke blot at rage saa højt op over de andre nævnte, at der ikke kunde være Tale om, at disse overfor ham kunde komme i Betragtning ved Besættelsen af Professoratet, men ogsaa at have saa smuk en Stilling i den videnskabelige

Verden i det hele, at der ikke, saafremt han vilde overtage Pladsen, vilde være nogen som helst Grund til at tænke paa at vende sig til nogen Udlænding.

Konsistorium anbefalede i Skrivelse af 9de Juni 1905, at Professor W. Johannsen udnævntes til Professor i Plantefysiologi og efter Ministeriets Forestilling blev derefter ved kgl. Resolution af 16de s. M. Professor i Plantefysiologi ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole *Wilhelm Ludvig Johannsen* udnævnt til Professor i Plantefysiologi ved Københavns Universitet.

#### 7. Honorar til Dr. phil. Niels Nielsen som Docent i ren Mathematik.

Fra Dr. phil. Niels Nielsen modtog Konsistorium i Juni 1904 et Andragende, hvori han ansøgte om en Docentpost i ren Mathematik ved Universitetet.

Dr. Nielsen bemærkede, idet han henviste til en medfulgt trykt Fortegnelse over sine første 58 matematiske Arbejder og til Udtalelserne om disse fra Professorerne Neumann i Leipzig, Picard i Paris, Pinchele i Bologna, de Sonin i St. Petersborg, Wangeria i Halle og Graf i Bern, at Trangen til et Docentur som det af ham ansøgte vilde formentlig være klar nok; blandt andet havde jo f. Ex. en Kreds af yngre Matematikere for et Par Aar siden tilstillet Konsistorium et Andragende om Oprettelsen af et saadant Docentur. Da han nu i 13 paa hinanden følgende Halvaar havde holdt Forelæsninger over forskellige Afsnit af den moderne Analyse og Algebra, mente han under Henvisning til de ovennævnte Udtalelser, at han var særlig kvalificeret til en saadan Post. Desuden forekom det ham noget haardt, at han, der nu snart var 40 Aar gammel, med den Anerkjendelse, han alt havde vundet i Udlandet, endnu ikke havde opnaaet nogen som helst offentlig videnskabelig Anerkjendelse, og at det hele pekuniære Udbytte af hans herhjemme vistnok ret enestaaende, videnskabelige Virksomhed var midlertidige Understøttelser til et aarligt Beløb af 1300 Kr. (300 fra Ministeriet og 1000 fra Carlsbergfondet), og tilmed havde han ingen Garanti for disse Understøttelsers stadige Forlængelse. Med det endnu betydelige helt uvidenskabelige Pligtarbejde, han stadig maatte paatage sig for at eksistere (hans Virksomhed i Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler optog ham fuldstændig i 3 Maaneder af Aaret, hans elementære Undervisning ved polyteknisk Læreanstalts Forberedelseskursus desuden 2 Timer daglig) vilde det være ham umuligt at føre til en heldig Afslutning de omfattende videnskabelige Undersøgelser, som han havde paabegyndt, nemlig Udviklingen af en fuldt ud moderne Theori for Kuglefunktioner og for Gammafunktionen, hvortil man jo, efter de ovennævnte Udtalelser, ansaa ham for særlig egnet. Det var derfor hans Haab, at Konsistorium gennem den ansøgte Docentpost befriede ham for den ovennævnte elementære Undervisning og derved satte ham i Stand til med fuld Kraft at fortsætte sine Undersøgelser.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet udtalte i Erklæring af 21de Juni s. A., at der ved Dr. N. Nielsens Andragende var givet det

en velkommen Lejlighed til at bringe det Andragende, som Fakultetet selv under 2den Januar 1903 havde indbragt om Oprettelsen af en Docent-plads i Mathematik i fornyet Erindring. Om Trangen til en saadan Docent havde Fakultetet alt den Gang udtalt sig. I Forbindelse med Dr. Nielsens Andragende kunde det endnu bemærkes, at man alt den Gang ansaa ham for særdeles vel egnet til Ansættelse i den paagjældende Post, naar den blev oprettet. Man tænkte derved baade paa den store Dygtighed (særlig i Retninger, der ligge de nuværende Universitetslærere fjernere), som Dr. Nielsen havde lagt for Dagen ved sine talrige Afhandlinger, og paa den store Iver og Interesse, hvormed han frivillig havde holdt Forelæsninger og netop saadanne Laboratorieøvelser, som man maatte ønske af Docenten, og som Universitetet ikke vedblivende kunde vente at faa ydet uden noget Vederlag. Efter den Tid havde Dr. Nielsen i den Bog, hvortil hans Afhandlinger for en stor Del vare Forarbejder, givet en samlet Fremstilling af de Theorier, hvorpaa han arbejdede. Derved traadte ogsaa Værdien af hans egne Bidrag til disse Theorier tydeligere frem, og han havde herom skaffet sig en Række Udtalelser fra udenlandske Fagmænd. De fleste af disse vare ansete Mænd; en (Picard) endog af vor Tids allerbetydeligste Matematikere, de øvrige i det mindste fremragende Dyrkere af de Grene af Mathematiken, som Dr. Nielsens Bog tilhørte. Skjøndt fremkaldte af Dr. Nielsen selv vare Udtalelserne fremdeles — paa en nær — rent saglige. Den rigelige Anerkjendelse, som de ydede, burde derfor i høj Grad styrke Tilliden til Dr. Nielsens Dygtighed og tjene ham som en fortrinlig anbefaling til den Plads, hvorom han søgte. Ved Siden af denne paa Tysk udgivne Bog kunde man ogsaa henlede Opmærksomheden paa den Fortjeneste, Dr. Nielsen havde indlagt sig ved en dansk og mere elementær Bog, nemlig hans Trigonometri. Fakultetet anbefalede varmt Dr. Nielsens Andragende, men bemærkede, at det dog maatte fastholde det Forbehold, at Docentstillingen ikke gav ham en første Ret til et Professorat, naar et saadant blev ledigt. Ganske vist var han fuldt ud en saadan Plads voxen; men han var ikke den eneste her i Landet, der var det, og som kunde fortjene at tages i Betragtning ved en af de faa overordnede Pladser for matematiske Videnskabsmænd i vort Land; Valget maatte derfor staa frit, naar Lejlighed indtraadte, og om end god Tjeneste i en underordnet Stilling maatte tages i Betragtning, maatte den, der havde udført en saadan ved Polyteknisk Lærestalt, ikke staa tilbage for den, som havde virket ved selve Universitetet.

Paa Finanslovsforslaget for 1905—1906, jfr. Rigsdagstidende 1904—1905 Tillæg A. Sp. 1053—56, blev paa Universitetets Udgiftspost 7. a. 2. optaget et Honorar paa 2000 Kr. aarlig til Dr. Nielsen. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Honoraret bevilget paa Finansloven for 1905—1906.

Efter Ministeriets Forestilling blev det ved kgl. Resolution af 4de April 1905 bifaldet, at der af det paa Universitetets Udgiftspost 7. a. til videnskabelige FormaaIs Fremme disponible Beløb tilstodes Dr. phil. *Niels Nielsen* 2000 Kr. aarlig som Docent i ren Mathematik.

### 8. Forhøjelse af Cand. mag. Martin Knudsens Honorar for at holde Forelæsninger og Øvelser i Fysik m. m.

Ved Omordningen af Undervisningen ved de medico-fysiske Øvelser for de lægevidenskabelige Studerende, jfr. nærmere i det følgende, blev det paa Finansloven for 1905—1906, jfr. Rigsdagstidende 1904—1905 Tillæg A. Sp. 1043—46 og 1053—54, bevilget, at den paa Universitetets Udgiftspost 1. d., den samlede Lønningssum, hidtil bevilgede Lønning af 900 Kr. til en Assistent ved de medico-fysiske Øvelser, der havde været tillagt Cand. mag. M. Knudsen, som var blevet Leder af disse Øvelser, overførtes til Universitetets Udgiftspost 7. a. 1., til videnskabelige Formaals Fremme, saaledes at det paa samme Udgiftspost posterede Honorar til Cand. mag. Knudsen for at holde Forelæsninger over Fysik, ialt 1600 Kr., blev forhøjet med 900 Kr. for tillige at lede de medico-fysiske Øvelser. Ved kgl. Resolution af 4de April 1905 blev det bifaldet, at Cand. mag. M. Knudsens Honorar blev 2500 Kr. aarlig.

## III. Forelæsninger, Øvelser og Examina.

### 1. Den filosofiske Prøve.

I Henhold til det filosofiske Fakultets Anbefaling meddelte Kirke- og Undervisningsministeriet ved Skrivelser af 30te September, 18de Oktober og 6te December 1904 samt 23de Februar, 3die og 7de Marts 1905 henholdsvis 2 og 6 Studerende, der i Sommeren 1904 havde bestaaet Afgangsexamen for Studerende, Tilladelse til at indstille sig til den filosofiske Prøve henholdsvis i Januar og i April 1905.

— I Henhold til den ved Ministeriets Skrivelse af 27de April 1886 givne Bemyndigelse for det filosofiske Fakultet, jfr. Univ. Aarb. f. 1885—86 S. 49, er det blevet tilladt 2 Studerende, der i Sommeren 1904 havde bestaaet Afgangsexamen for Studerende, paa Grund af Indkaldelse til Militærtjeneste, at indstille sig til den filosofiske Prøve i April 1905 og 2 Studerende, der havde bestaaet Afgangsexamen i Januar 1905, at indstille sig til Prøven i Sommeren s. A.

— I Henhold til Fakultetets Anbefaling meddelte Ministeriet under 11te Maj 1905 en Exam. polyt., der agtede at indstille sig til Tillægsexamen i Henhold til Bekj. af 22de Maj 1874 i Sommeren s. A. og som havde hørt de filosofiske Forelæsninger, Tilladelse til at indstille sig til den filosofiske Prøve i samme Sommer.

### 2. Forelæsninger og Examina under det theologiske Fakultet.

#### *Den theologiske Embedsexamen.*

a. Kgl. Anordn. af 9de Januar 1905 angaaende Ændring i kgl. Anordn. af 25de Juni 1875 om Kvinders Adgang til at erhverve akademisk Borgerret ved Kjøbenhavns Universitet.

Under 10de September 1904 udbad Kirke- og Undervisningsministeriet sig det theologiske Fakultets Erklæring over et Andragende fra Student, Frøken N. N. om, at Ministeriet vilde udvirke Tilladelse til, at hun kunde stedes til den theologiske Embedsexamen.